

Spasmofen Novum APL på akutmottagningen, SÄS

Förändringar sedan föregående version
Ny rutin.

Bakgrund och syfte

Rutinen syftar till att underlätta vid ordination av smärtlindring med Spasmofen Novum APL vid njurstens- och gallstensanfall. Bakgrunden till rutinen är att det i flera patientgrupper är olämpligt eller otillräckligt med NSAIDs (non-steroidal anti-inflammatory drugs) som är förstahandsrekommendation. Spasmofen Novum APL (som ersätter det avregistrerade läkemedlet Spasmofen) kan då vara ett alternativ. Det har även tagits fram en ordinationsmall för läkemedlet som är kopplat till rutinen för att underlätta praktiskt vid ordination.

Förutsättningar

Spasmofen Novum APL är ett enskilt extemporetillverkat läkemedel som saknar produktresumé och används baserat på klinisk erfarenhet. Denna rutin ska därför inte tolkas som heltäckande. Det är varje förskrivares ansvar att bedöma om Spasmofen Novum APL är lämpligt för patienten och val av dosering bör anpassas efter individen. Avsnitten om gravida och ammande är framtaget i samråd med Stina Berver, Vårdenhetsöverläkare förlossningen SÄS.

Utförande

Spasmofen Novum APL

Innehåll: 1 suppositorium innehåller Hyoscinbutylbromid 10 mg, morfinhydroklorid 13 mg, noskapinhydroklorid 6 mg, papaverinhydroklorid 40 mg, kolloidal kiseldioxid och hårdfett.

Ordinationsorsak: Smärtlindring vid njursten- och gallstensanfall där NSAID-preparat är olämpligt eller otillräckligt, till exempel vid allergi/överkänslighet, njursvikt, äldre och gravida.

Beredningsform: Suppositorium

Administrationssätt: Rektalt. För in suppositoriet i ändtarmen, ca 5 cm, med den platta änden först. Suppositoriet kan hastigt fuktas i vatten före införandet.

Dosering: Dosering bör individanpassas. Baserat på klinisk erfarenhet kan 1 suppositorium ges vid behov och dosen kan upprepas efter 6 timmar. Max 3 suppositorier per dygn.

Kontraindikationer: Överkänslighet mot ingående aktiva substanser eller hjälpämnen. Kontraindicerat vid myastenia gravis, urinretention och vid risk för andningsdepression. Bör ej ges vid obehandlat trångvinkelglaukom, megakolon, minskad tarmmotilitet eller stenosis i magtarmkanalen. Användas med försiktighet vid retledningsrubbning och instabil kranskärtsjukdom.

För fullständig lista på kontraindikationer, se varje enskilt läkemedel via FASS, Janusmed och APL.

Interaktioner och biverkningar: Det går inte att utesluta en synergisk effekt avseende kombinationen av läkemedlen i Spasmofen Novum APL.

Papaverin interagerar med flera andra läkemedel som kan öka QTc-intervall och risken för Torsade de Pointes.

Hyoscinbutylbromid kan ge en ökad risk för antikolinerga biverkningar. Risken är additiv och ökar vid samtidig användning av andra antikolinerga läkemedel.

Morfin kan öka risken för serotonergt syndrom och andningsdepression vid kombination med andra läkemedel.

Flera av de ingående läkemedlen kan öka effekten av warfarin.

För fullständig lista på interaktioner och biverkningar, se varje enskilt läkemedel via FASS, Janusmed och APL.

Trafik: Narkotikaklassat läkemedel som innehåller morfin och kan påverka körförmågan.

Graviditet: Kan ges till gravida under andra och tredje trimestern. Vid oklarheter kring diagnos eller svårighet att smärtlindra bör gyn/förlossningsjour konsulteras.

Amning: Mjölkska pumpas ut och kasseras 24 timmar efter given dos då det saknas kliniska data för Spasmofen Novum APL till ammande. Eventuella risker för ammade barn kan därmed inte bedömas.

Ordination på akuten: Ordinerar via ordinationsmallen "Spasmofen Novum APL" i Meliors läkemedelsmodul. Ordinationen är en pm ordination som hänvisar till denna rutin.

Enskilda extemporeläkemedel kan även ordinerar i Melior via "lokalt varuregister" och därefter välja "läkemedel suppositorium". I anvisningstexten ska läkemedelsnamn, dosering, användningssätt och indikation framgå.

Receptföreskrivning för enskilda extemporeläkemedel: Välj "Extempore e-föreskrivning" som finns under "Icke godkända" läkemedel i Melior. Preparatnamn, beredningsform, styrka, dosering, antal förpackningar, samt hur preparatet ska beredas måste skrivas i anvisningsrutan.

Enskilda extemporeläkemedel lagras sällan på apotek. Eftersom läkemedlet behöver beställas tar det minst 5 arbetsdagar innan patienten kan hämta ut läkemedlet på apotek.

Källförteckning

1. APL [Föreskriva extemporeläkemedel - APL](#)
2. FASS <https://fass.se/health>
3. Läkemedelsdokumentation på SÄS. Sjukhusövergripande riktlinje, SÄS [Läkemedelsdokumentation på SÄS.pdf](#)
4. Region Stockholm Janusinfo Alternativ till Spasmofensuppositorier <https://janusinfo.se/nyheter/nyheter/2022/alternativtillspasmofensuppositorier.5.304946581839b7e23boa2097.html>

5. Region Stockholm [Interaktioner](#) | [Janusmed](#)
6. Region Stockholm [Riskprofil](#) | [Janusmed](#)

Dokumentinformation

För innehållet svarar

Julia Walstern, ST-läkare akutsjukvård

Elleonor Sjödin, specialistläkare allmänmedicin och ST-läkare akutsjukvård

Medförfattare

Felicia Eurenus, klinisk apotekare, Sjukvårdsapoteket VGR/SÄS

Remissinstanser

Levente Tanács, överläkare samt medicinskt ansvarig läkare akutmottagning SÄS

Fastställt av

Magnus Guldénpfenning, verksamhetschef, verksamhetsområde akutsjukvård, Södra Älvsborgs sjukhus

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Akutklinik

Innehållsansvar: Julia Walstern, (julwa16), Underläkare, ST

Godkänd av: Linda Larsson Järleklint, (linja15),
Vårdadministrativ sekreterare

Dokument-ID: SAS9629-34067525-90

Version: 2.0

Giltig från: 2026-08-13

Giltig till: 2028-08-13